

'Ik wil de bezieling achter de filosofie blootleggen'

Filosoof Coen Simon uit Groningen schreef voor het tijdschrift 'Filosofie Magazine' een reeks essays over bekende uitspraken in de filosofie. Een aantal is nu gebundeld in 'De wereld tussen haakjes'.

Door Joep van Ruiten, redacteur kunst

GRONINGEN ■ Liefhebbers van filosofie mogen hopen op een lange winter. Kort achter elkaar zijn liefst drie werken verschenen waar ze de tanden op kunnen stukbijten. Voor beginners is er het *Filosofen Lexicon* met 'werk, leven en citaten van tweehonderd grote denkers'. Voor gevorderden is er de vertaling van *Sferen* van de Duitse filosoof Peter Sloterdijk. En voor de groep daar tussenin het handzame *De wereld tussen haakjes*. (De mooiste zinnen uit de filosofie - Van Plato tot Sloterdijk).

Verantwoordelijk voor de laatste titel is Coen Simon uit Groningen. Eind 1998 begon hij in *Filosofie Magazine* een serie over bijzondere uitspraken in de filosofie. "We noemden we de serie westerse mantra's, als tegenwicht voor het idee dat alleen in het Oosten wijsheden zouden worden gebezigd", vertelt Simon in zijn werkkamer aan de Groningse ringweg.

"In de artikelen volg ik steeds drie stappen: ik introduceer de op het eerste gezicht wat banaal ogende filosofische uitspraak, als een soort tegeltjeswijsheid, dan buig ik me over de betekenis die de filosoof eraan geeft en ten slotte plaats ik de uitspraak terug in de alledaagsheid, die zodoende hopelijk wat minder banaal lijkt."

Op die manier wordt de fraaie zin 'Over smaak valt wél te twisten' van de achttiende-eeuwer Immanuel Kant opgepoetst met behulp van de vernieling in het Ste

Foto: Reyer Boxem

Coen Simon: "Er is altijd iets dat aan het denken ontsnapt."

delijk Museum van een schilderij van Barnett Newman in 1997. Simon legt aan de hand van Kant uit dat tussen wetenschappelijk bewijs en individualiteit een gebied ligt waar mensen naar hartelust van mening kunnen verschillen. Om er aan toe te voegen, dat je - anders dan over herkomst, afmeting en kwaliteit van de verf - over smaak niets bewijsbaar kunt zeggen. Je kunt er alleen over twisten, niet discussiëren.

Zo passeren nog negenen-twintig zinnen de revue, vaak verduidelijkt met voorbeelden uit de literatuur: W.F. Hermans, Connie Palmen, Alard Schröder, Franz Kafka. "Ik wilde niet alweer de ontwikkeling van A tot Z in een ontstaansgeschiedenis uitlegen", benadrukt Simon. "Filosofie wordt te vaak voorgeschoteld als een doordacht systeem waarmee je de wereld in kaart kunt brengen. Ik wil de bezieling blootleggen

die schuilgaat áchter de filosofie. Proberen het gevoel terug te halen."

Naast sterren als Wittgenstein ('Van dat, waarover niet kan worden gesproken, moet men zwijgen') en Sartre ('De hel, dat zijn de Anderen') bevat *De wereld tussen haakjes* ook de minder bekende Vaihinger ('Alle werkelijkheid is fictief') en Plessner ('Lachen en huilen confronteren de mens met de grenzen van zijn gedrag'). Simon's persoonlijke

favoriet is Hans Georg Gadamer (1900-2002): 'Ervaring is altijd eerst ervaring van de nietigheid'.

Tussen de regels door geeft Simon in *De wereld tussen haakjes* zijn visie op de mogelijkheden en beperkingen van filosofie. "Ik ben geen filosoof die ervan droomt een allesomvattend werk te schrijven", zegt hij. "Ik geloof niet dat zoiets nog kan, al heb je met Peter Sloterdijk wel iemand die het probeert. Ik ben meer van de

gedachte, dat een totaalbeeld onmogelijk is. Er is altijd iets dat aan het denken ontsnapt. Je kunt dat proberen op te heffen, je kunt het ook accepteren."

■ HAAKJES

Coen Simon. 'De wereld tussen haakjes. De mooiste zinnen uit de filosofie - Van Plato tot Sloterdijk'. Uitgeverij Veen Magazines, 136 blz., €24,95.

0-49211-12-03